

8. STUDIJA

VAPAJI ŽETELACA

Konzervativni elementi Društva—Seljaci, Farmeri—Novi Uvjeti u Svijetu Kršćanstva—Agrarna Agitacija—Njezini Uzroci—Zlatni i Srebrni Standardi su Čimbenici—Ispunjenje Biblijskog Predviđanja—Stvari koje su povezane sa Bitkom Velikog Dana.

„Ni njihovo srebro ni njihovo zlato ne e ih spasiti.“ U dan gnjeva Jahvina oganj njegove revnosti svu e zemlju saže i. Jer on e uništiti, zatrti sve stanovnike zemlje.“ (Sef. 1:18)

MISAONI istraživač povijesti, premda slijedeći našu temu i zapažajući istinitost predstavljenih činjenica i razumnost izvučenih zaključaka, može se i dalje osjećati nesigurnim s obzirom na ishod. On može reći sebi, „Pisac zaboravlja da postoji u civiliziranim isto tako kao i u poluciviliziranim zemljama ogroman, prevladavajući društveni element koji je izuzetno konzervativan, i uvijek je sačinjavao okosnicu društva—poljoprivrednici.“ Ali nije tako: mi nismo zaboravili tu činjenicu, i mi prepoznajemo njenu važnost. Gledajući unatrag, mi vidimo da bi Evropa često bila bacana u grčeve revolucije da nije bilo ovog veoma konzervativnog elementa. Mi vidimo da su revolucije u Francuskoj bile uglavnom pokrenute i provedene od radničkih klasa većih gradova i da je element koji je na koncu donio odmor i mir bio konzervativni seljak—poljoprivrednik. Nije teško utvrditi razloge za takvo stanje stvari. (1) Poljoprivrednikov život sadrži manje uzbuđenja i društvenog trenja. (2) Njegove su misli manje privučene prednostima bogatstva, i njegova ambicija za

bogatstvom i luksuzom leži relativno neaktivnom. (3) On je manje ili više privržen zemlji i uči se ovisiti samo o njoj, pouzdajući se u nagrade prirode zauzvrat za svoj trud. (4) Mjera obrazovanja i posljedičnog mentalnog buđenja i aktivnost među poljoprivrednicima uvijek je do sada bila prilično ograničena. Kao rezultat sveg tog znanja, na klasu poljoprivrednika civiliziranog svijeta je dugo bilo pokazivano kao na primjer štedljivog napretka i zadovoljstva.

Međutim posljednjih trideset godina svjedočilo je predivnoj promjeni u poslovima poljoprivrednika—u mnogočemu vrlo korisna promjena. Poljoprivrednici Sjedinjenih Država, Kanade, Velike Britanije i Irske uvijek su bili drugačijeg položaja od poljoprivrednika u ostatku svijeta. Ni nisu niti kmetovi niti seljaci, ni u neznanju, niti glupi, nego inteligentni, čak i kada nisu obrazovani. Zatim je Građanski Rat u Sjedinjenim Državama imao učinak privlačenja predstavnika iz svakog dijela zemlje i imigranata iz svih dijelova svijeta, i omogućio je izvjesnu vrstu obrazovanja—spoznaju o stvarima i zbivanjima. To je podiglo ideje poljoprivrednika potpunije nego ikada iz kolosijeka stoljeća, i dovelo ih u kontakt i sklad sa osjećanjima i ambicijama koje pokreću gradski život. Kao posljedica toga stari drveni školski domovi više ne zadovoljavaju ambicije gradskih dječaka i djevojčica, i sa povećanjem viših škola i sveučilišta i seminara također je došlo i do porasta literature (posebno novina), što je bilo izvanredan čimbenik u razvoju naroda u Sjedinjenim Državama—rođenih u inozemstvu kao i domaćih građana. Rezultat je bio taj da je na poljoprivredu u mnogome bio primijenjen sistem i taktika koji pripadaju gradskom poslovnom životu, zajedno s mnoštvom izuma koji imaju za tendenciju da smanje mučenje poljoprivrednika i da uvelike povećaju proizvod njegove

zemlje. Kao rezultat tih uvjeta ne samo da je znatno narasla populacija sela, nego je i gradsko stanovništvo zadržalo korak s tim, no ipak, osim opskrbljivanja s hranom naših devedeset milijuna, mi smo u stanju distribuirati ostatak svijetu gotovo osamsto milijuna dolara vrijedne poljoprivredne proizvode godišnje—oko osam desetina našeg ukupnog izvoza. To je sve do posljednjih dvadeset i pet godina značilo veliki napredak Američkim poljoprivrednicima; i sa svim tim napretkom poljoprivredniku je to donijelo udio u životnim blagodatima i u općenitoj želji za bogatstvom i raskoši a sa time i nezadovoljstvo s njegovim uvjetima koji su, ipak , daleko superiorniji u mnogim pogledima od onih poljoprivrednika u drugim dijelovima svijeta.

U međuvremenu, Francusko Pruski rat izvršio je pomalo sličan utjecaj na narode Francuske i Njemačke—međutim, u mnogo manjoj mjeri—i njihovo je buđenje došlo na drugačiji način. Neprijateljstvo između Francuske, pobijeđene, i Njemačke, pobjednika, koje je prevladavalo od vremena njihovog rata, izazvalo je da obje zemlje, i neizravno Austriju i Rusiju, da ustanove sustav vojne obuke koji polaže pravo na svakog mladog čovjeka iz tih zemalja i primorava da ih se pouči vojnim taktikama i disciplini, a usput i njihov kontakt s njihovim brojnim bližnjima. Sve to omogućuje najkorisnije obrazovanje; osim toga, u vojarnama su izvjesni sati bili posvećeni proučavanju knjiga. Premda se održavanje tih mirnodopskih vojski pokazalo užasnom nepravdom prema narodima tih različitih država, uklanjanjem pojedinca iz kanala domaćih aktivnosti na tri godine svakog muškog člana društva, ipak se je to, mi vjerujemo, pokazalo predivnim utjecajem za prosvjetljenje; i spomenute su nacije bile probuđene, ojačane i dobile ambiciju kako to nikada prije nije

bilo. I naravno u onoj mjeri u kojoj je došlo obrazovanje, i mjera kontakta sa pogodnostima i udobnostima i raskošima gradskog života i bogatstva, u toj je mjeri izniknula i mjera nezadovoljstva—osjećaj da drugi napreduju bolje od njih, i da se oni moraju ogledavati za povoljnom prilikom da poboljšaju svoje stanje—također je bila izazvana i labavost u moralu.

U međuvremenu, okovi neznanja i praznovjerja po pitanju vjerskih stvari također su počeli nestajati, premda, je utjecaj Papinstva i Grčke Crkve još uvijek vrlo velik. I premda se jedino napola vjeruje da svećenik, biskup i papa imaju moć da predaju u čistilište, ili na vječne muke, ili da puste u nebo, ipak njihove se *mo i* u jednoj velikoj mjeri ljudi i dalje boje, i poštuju je. U cjelini, ipak, na sve je klase došla velika promjena sa vjerske točke gledišta. Tendencija među Protestantima se, poput klatna, okrenula u drugu krajnost, tako da je, premda se još može zapaziti oblike pobožnosti, mnogo istinskog poštovanja odstupilo od masa Protestanata. Takozvani „viši kriticizam“ i teorije evolucije praktički su uništili poštovanje prema Riječi Božjoj. I te teorije sada pomiješane sa orijentalnom Teozofijom napravili su brodolom prave Kršćanske vjere stotina tisuća, i u Evropi i u Americi.

Svi ti utjecaji, to bi trebalo primijetiti, već nekoliko godina teže k promjeni stava klase do sada poznate kao „slobodni seljaci svijeta Kršćanstva.“ I sada, baš u kritičnom trenutku, mi promatramo neki snažni utjecaj koji je postepeno no ipak marljivo bio na djelu, i sada je na djelu, potkopavajući napredak ove konzervativne klase. U posljednjih dvadeset godina poljoprivrednici različitih civiliziranih nacija nalazili su sve težim steći kompetenciju ili imati udjela u blagodatima i raskošima života.

Istina cijene njihovih proizvoda nedavno su otišle nešto prema gore. Međutim to je više nego nadoknađeno troškovima poboljšanih strojeva, itd., oni se nadaju, ipak, da porast proizvodnje bude više nego nadoknadio; i nadaju se također da će, na neki način, cijene naskoro održati pravilnu ravnotežu umjesto nastavljaajući sa njihovim nastavljenim nedostacima.

Iako je Američki poljoprivrednik bio pritiješnjen sa tim uvjetima, njegovom Evropskom bratu još je gore; zato jer su njegovi uvjeti manje povoljni: (1) Za početak, on je češće iznajmljivao farmu, i jednu manju relativno. (2) On nije imao iste objekte za dobivanje poboljšanih strojeva. Iz tih razloga Evropski poljoprivrednik uopće nije bio u stanju nadoknaditi svaki pad cijena pšenice s većom proizvodnjom u količini; i on je pretrpio srazmjerno mnogo više nego njegov Američki brat, izuzev što je skrenuo svoju pažnju na šećernu repu.

Filozofi, državnici i znanstvenici poklonili su pažnju tome, i vrlo su općenito žurno došli do zaključka da je svaki pad u cijeni pšenice u potpunosti rezultat „*prekomjerne proizvodnje*.“ Vjerujući da su pronašli pravi odgovor, ispustili su stvar tamo. Međutim, neki su to mnogo pažljivije pokušali riješiti, i ispitavši statistiku, utvrdili su da *nije istina da su žitnice svijeta bile natovarene sa golemim zalihama pšenice za potrebe dolaze ih godina*. Oni su baš naprotiv utvrdili da je relativno malo pšenice bilo preneseno iz godine u godinu, i da svijet praktički ne proizvodi pšenice više nego je konzumirana.

Gosp. Robt. Lindblom, član Čikaškog Trgovinskog Odbora, napravio je studiju o toj temi, i u komunikaciji sa Poljoprivrednim Odjelom Vlade Sjedinjenih Država, 26 Prosinca, 1895 je rekao:

„Ukupna proizvodnja pšenice, u glavnim zemljama gdje pšenica raste, nije se povećala; jer iako je istina da nešto od zemalja pšenice pokazuju *povremeni* porast, jednako je istina da druge zemlje pokazuju odgovarajući pad. Kako bi smo bili potpuno nepristrani, uzmimo posljednji urod od kojega imamo potpuni povrat, naime onaj iz 1893.

„Što se tiče stranih usjeva, Ja koristim brojke dane od posebnog inozemnog dopisnika Trgovinskog Odbora i koje je sastavio tajnik Čikaškog Trgovinskog Odbora, te u odnosu na izvoz i domaće kulture Ja koristim brojke vašeg odjeljenja. Primoran sam izostaviti usporedbu što se tiče Austro-Ugarske, zato što nemam u mom posjedu brojke za 1893, nego izvan toga čast mi je podnijeti vam izjavu koja pokazuje proizvodnju pšenice u svim glavnim zemljama za 1893, u usporedbi sa 1883:

	1893	1883
Engleska	53 milijuna	76 milijuna
Francuska	277 milijuna	286 milijuna
Rusija	252 milijuna	273 milijuna
Sjedinjene Države	396000000	421000000
Njemačka	116 milijuna	94000000
Italija	119 milijuna	128 milijuna
Indija	<u>266 milijuna</u>	<u>287 milijuna</u>
Ukupno	1479000000	1565000000

„Iz navedenog vidjet će se da su 1893 glavne zemlje rasta pšenice u svijetu proizvele 86,000,000 bu. manje nego deset godina ranije, dok, prema vašim brojkama, proizvodnja u Argentini se je povećala samo 60,000,000 bu. tijekom istog vremena. Godine 1871 Velika je Britanija proizvela više od 116,000,000 bu. pšenice; i dvije godine prethodno i nakon te godine urod je bio 105,000,000 bu., ili u prosjeku za tri godine 109,000,000 bu., dok je ove godine urod nešto više od 48,000,000 bu., prema brojkama danima od strane posebnog inozemnog dopisnika Trgovinskog Odbora, koji živi u Londonu.

„Ako je bila istina da su Sjedinjene Države bile istisnute od

konkurentnih uzgajivača pšenice, tada bi slijedilo kao stvar logičnog zaključivanja da bi *izvoz iz te zemlje u Evropu pokazao pad*; ali prije i uključujući 1890 prosječni je izvoz bio 119,000,000 bu., dok je 1891 bio 225,000,000 bu., 1892, 191,000,000 bu., 1893, 193,000,000 bu., i 1894, 164,000,000 bu., tako da ne izgleda činjenicom da mi držimo našu pšenicu dok druge zemlje raspolazu svojom. Činjenice su protiv tvrdnje, i ako je potrebno išta drugo da to dokaže, vaše Odjeljenje dostavlja informacije da su udjeli u rukama poljoprivrednika prošlog Ožujka bili *mali*. Nemam statistike što se tiče uroda u Australiji, o čemu se toliko mnogo govorilo prije nekoliko godina, ali imam o izvozu iz te zemlje 1893 kao 13,500,000 bu., dok je deset godina prije bilo 23,800,000 bu., i 1894 i 1895 Australija je uvozila pšenicu iz Amerike.

„Nisam rekao ništa o *pove anoj potrošnji* koja je, u posljednjem desetljeću, u Engleskoj iznosila 18,000,000 bu., a u ovoj je zemlji tijekom istog razdoblja povećanje ne manje od 50,000,000 bu., i došlo je do porasta u svakoj zemlji, izuzev Francuskoj, koji je bio dovoljan da više nego upije bilo koju povećanu proizvodnju širom svijeta.“

Bez obzira na uzrok tih depresija u cijeni pšenice (i možemo napomenuti da je unutar posljednje tri godine privremeni predujam vjerojatno *zbog* toga što poljoprivrednik nalazi CIJENU pšenice relativno manjom od one ostalih žitarica izražene u većim kulturama zobi, kukuruza, raži, itd.), činjenica je da je sam život bio iscijeđen iz njih, i u Evropi i u Americi. Mnogi Američki poljoprivrednici koji su otišli u dug zbog poljoprivrednih strojeva, ili koji rade pod kupljenim hipotekama na svojim farmama i domovima, nalaze nemogućim to platiti, čak i u godinama prilično dobrog uroda. Oni vape zbog nositelja hipoteka, i također, i često nepravedno, protiv stopa koje željeznice naplaćuju za prijevoz njihovih

usjeva. Evropski poljoprivrednici mole nekoliko svojih vlada za „zaštitu“ od uvoza pšenice iz drugih zemalja, tako da oni mogu održavati ili povećati svoje cijene da pokriju razuman trošak proizvodnje; tvrdeći, a sa čim bi se svi razumni ljudi složili, da je pedeset ili šezdeset centi bušela za pšenicu ispod cijene ako bi bila dopuštena razumna naknada za agrikulturalno vrijeme i snagu.

To nas dovodi do toga da zapazimo vrlo upečatljivo proročanstvo što se tiče završnih dana ovog Evandeoskog doba, a koje je zabilježio Apostol Jakov. (Jak. 5:1-9) Nakon što nam se skreće pažnja na sadašnje vrijeme i njegovo predivno nakupljanje bogatstva, i nakon što se navodi da će te stvari dovesti do velikog vremena nevolje, Apostol daje neposredni uzrok nevolje nemira u dosada konzervativnoj klasi društva—poljoprivrednicima. Čini se da precizno ukazuje na stanje stvari a što sada mogu vidjeti svi pažljivi promatrači, dodajući *objašnjenje* stvari—da je to rezultat *prijevarare*. On kaže:

„Evo, nadnica radnika koji su obirali vaše [bogataša] njive, a koji ste im na prijevaru uskratili, viče; i vapaji žetelaca ušli su u uši Gospodina nad vojskama.“

Mi smo vidjeli u prethodnom poglavlju da mehaničari i radna snaga u gradovima već trpe u nekoj mjeri, ali da su njihove prave patnje do sada uglavnom *strah* od mnogo lošijih uvjeta koji se svakodnevno razvijaju s porastom znanja, strojeva i stanovništva, pod sadašnjim društvenim uvjetima. Civilizirani poljoprivrednik nema samo sve to da se s tim bori, nego kao što ćemo pokazati on je sada opterećen sa „*prijevarom*“ koja ne škodi nego umjesto toga koristi njegovom bratu mehaničaru.

Gledajući činjenice slučaja, ne možemo se složiti da je istina da su radnici općenito, a posebno poljoprivrednici prevareni u

svojim plaćama od strane poslodavaca u ovim „posljednjim danima“ ovog doba. Zaista, baš naprotiv, mi nalazimo da su zakoni mnogo stroži nego prije u zaštiti hranitelja obitelji od gubitaka. On može priložiti i prodati imovinu svog poslodavca, i, zaista je, u većini slučajeva dana mu je prednost među vjerovnicima. Mi vjerujemo da se umjesto toga proročanstvo primjenjuje na poljoprivrednike općenito, koji su svjetski proizvođači hrane, „žeteoci“; i mi bi smo trebali očekivati nekakav *op i* svijetom rašireni zakon koji bi pogodio sve te „žeteoce“ svugdje podjednako. Mi bi smo trebali očekivati za utvrditi da je takav zakon bio osiguran trikovima ili legaliziran „prijevaram“ koja je osigurana od strane svjetskih bogatih ljudi i njima u korist. Takav nalaz, a ne nikakav drugi mi smatramo, bi ispunio zahtjeve ovog proročanstva. Mi vjerujemo, i nastojat ćemo to dokazati, da su svi ti zahtjevi proročanstva zadovoljeni kroz demonetizaciju srebra.

Međutim neka nitko ni na trenutak ne pomisli da mi prizivamo ili očekujemo povratak srebra na njegovo bivše mjesto kao glavnog novca za svijet!—a kamoli da ga mi prizivamo kao lijek za sadašnje i dolazeće nevolje! Baš naprotiv, mi smo čvrsto uvjereni iz Jakovljevog proročanstva da srebro *ne e biti vra eno na svoju monetarnu vlast*. Međutim mi želimo pokazati ispunjenje tog proročanstva, i kako bi svi koji to žele mogli imati koristi od svjetla koje ono baca na sadašnje i dolazeće nevolje svijeta.

Demonetizacija srebra od strane svijeta Kršćanstva prednost je za izvjesne klase i nedostatak drugim izvjesnim klasama u „tzv. Kršćanstvu.“

To je *nedostatak* za uzgajivače pšenice, riže i pamuka, zato što moraju prodavati te proizvode svoje snage u konkurenciji sa proizvodima zemalja koje posluju na bazi srebra, i oni ih stoga

prodaju za oslabljeno srebro; dok su njihova zemlja, oruđa, odjeća, radna snaga i kamate na hipoteke na njihovu imovinu svi plativi u poboljšanom *zlatu*. Ako prime plaću u srebru i isplate istu sumu u zlatu oni gube samo jednu polovicu—kada je zlato dvostruke vrijednosti srebra. Godine 1873, prije nego je srebro bilo demonetizirano od strane nacija Kršćanstva, srebrni dolar bio je vrijedan dva centa više od zlatnog dolara, dok danas, kao posljedica tog zakona, je potrebno dva srebrna dolara da budu jednaki zlatnom dolaru (u *stvarnoj* vrijednosti, izvan nacije stvarajući ih i koristeći ih po fiksnoj vrijednosti). Tu se promjenu može navesti kao porast vrijednosti ili udvostručenje vrijednosti zlatnog dolara; ili kao slabljenje ili dijeljenje vrijednosti srebrnog dolara, već kako govornik ili pisac može preferirati— *injenica* je ista. Vrijednost bušela pšenice

1872 godine bila je u srebru \$1.51 po bušelu, u zlatu \$1.54

1878 godine bila je u srebru 1,34 po bušelu, u zlatu 1,19

1894 godine bila je u srebru 1,24 po bušelu, u zlatu 0,61

Tako izgleda da je pšenica tokom tih godina pala ali malo u zemljama koje i dalje priznaju srebro—pad u vrijednosti bio je u zlatu, u svijetu Kršćanstva. Engleska, glavni kupac pšenice, kupuje tamo gdje može dobiti najviše pšenice za svoj novac. Okretanjem zlatnog dolara u dva srebrna ona može kupiti dvostruko više pšenice u Indiji kao prije nego je srebro bilo demonetizirano. Tako je zlatna cijena pšenice bila snižena. Uzgajivači riže i pamuka u Sjedinjenim Državama trpe slično iz istih razloga. Riža i pamuk su proizvedeni od zemalja srebrnog standarda, i mogu biti kupljeni od zemalja zlatnog standarda na toj osnovi—jedna polovina bivše cijene.

Usput rečeno proizvođači ostalih poljoprivrednih kultura imaju udjela u nevolji, jer uzgajivači pšenice, pamuka i riže, nakon što su uzalud pokušali nadoknaditi za njihov pad CIJENA povećanim

usjevima, na koncu su se u očaju okrenuli k drugim usjevima koji nisu u padu toliko, i bili su pritisnuti sa prekomjernom proizvodnjom. Usput također male trgovine trpe, i na koncu sve klase moraju osjetiti seljakov teret u određenoj mjeri.

Međutim kojim klasama koristi demonetizacija srebra? Nekolicina: (1) Posebno i većinom, bankari, iznajmljivači novca, vlasnici hipoteka; zato što svaki dolar njihovog bogatstva *je sada vrijedan dvostruko nego što je bio vrijedan prije*; vrijedan dvostruko u smislu da će kupiti dvostruko više od potreba i raskoši života. (2) Sve osobe s utvrđenim prihodima, kao što su Kongresmeni, Zakonodavci, Suci, službenici i svi radnici koji primaju plaće imaju koristi iz sličnih razloga. Bilo da dobiju deset dolara na tjedan ili po danu ili po satu, deset dolara će kupiti DVOSTRUKO više pamuka, vune, pšenice, itd., a time gotovo DVOSTRUKO više proizvoda od tih.

Kada je pitanje srebra izniknulo kod ljudi Sjedinjenih Država od strane poljoprivrednika, koji su prvi utvrdili uzrok njihove nevolje, to je neko vrijeme izgledalo kao da će pomesti zemlju kod izbora 1896. Međutim kada se je svaki pojedinac zagledao na svoje vlastite interese u pitanju, klasa bogatih, klasa onih koji su u uredima, klasa službenika i radnika počeli su shvaćati da je njihov kruh bio namazan s maslacem na zlatnoj strani; vlasnici dućana i imućni poljoprivrednici konzervativno su sumnjali u svoje vlastite prosudbe i slijedili su vodstvo svojih bankara—suprotno svojim interesima; i srebro je bilo poraženo u naciji za čije je interese ono bilo najvažnije—jedina nacija koja je, zbog karaktera i količine njenog izvoza i uvoza, mogla okrenuti vagu i obnoviti srebro na njegovu bivšu vrijednost kao novca.

Ali slučaj je sada beznadan: srebro neće biti vraćeno na mjesto koje je izgubilo 1873. To je sada pitanje čiste sebičnosti, i dok su poljoprivrednici kao klasa brojniji od bilo koje druge,

oni ne čine *ve inu*, i gotovo su svi ostali sebično zainteresirani na drugoj strani pitanja. Jadni poljoprivrednici! Jadni žeteoci polja! Vaši vapaji u posljednjih nekoliko godina bili su nakratko olakšani, zbog umjetnog podizanja cijena—mali predah nakon kojeg će uskoro slijediti veći pritisak nego ikad i sve glasniji vapaji od žetelaca svijeta Kršćanstva. Tako je strpljivost i konzervativizam najstrpljivije i konzervativne klase društva bila potkopana i uništena kao daljnja priprema za veliko vrijeme nevolje, veliki dan osvete.

Ali kako se je dogodila demonetizacija srebra? Tko bi mogao biti zainteresiran da takva katastrofa zadesi svijet? Mi odgovaramo: Financijeri preuzimaju vodstvo. To je „*njihov posao*“ da tako upravljaju i rade s novcem kao što farmer radi na svojoj farmi—da donese sebi, ili njihovim sindikatima i institucijama, najveći mogući prirast. Engleski financijeri predvode svijet—oni su bili u poslu duže, te su ga više izučavali.

„Sve je pošteno u ratu“ je izreka, i financijeri i državnici Engleske koji su se izgleda probudili pedeset godina prije ostatka svijeta s obzirom na takve stvari, čini se kako misle da je trgovinsko ratovanje pravilo ovog vremena i daleko isplativije pobjednicima nego trgovina robljem iz prošlosti i ekspedicije za pljačke. Britanci su dosta rano shvatili da, imajući relativno manju domenu, njihov najveći prosperitet mora ležati u pravcu proizvodnje i financija, ne samo za njih, nego koliko je to dopušteno za ostatak svijeta. Njihovi su javni ljudi pažljivo slijedili taj plan, i budući su bili u stanju na neko vrijeme proizvoditi jeftinije od ostatka svijeta oni su usvojili politiku koja je najpovoljnija njihovom vlastitom interesu—slobodna trgovina—te su to nametali kao politiku na civilizirani svijet sve od tada. Uvjeti su već dugo vremena

učinili Veliku Britaniju ne samo radionicom svijeta, nego također njegovim komercijalnim, novčanim i bankarskim centrom.

Prije gotovo jednog stoljeća mudri su Britanski financijeri uvidjeli da budući da oni nisu bili agrikulturni narod da bi bilo povoljno za njihove interese *smanjivanje* cijena poljoprivrednih proizvoda, koje su bili dužni kupovati od izvanjskih država. Oni su također uvidjeli da je srebro bilo novcem svijeta i da je to bilo od najranijeg svanuća povijesti; prema tome, ako bi mogli utjecati na promjenu u njihovom standardu novca tako da bi oni mogli poslovati na osnovi zlata dok bi ostatak svijeta koristio srebro, oni bi bili u stanju promijeniti relativne vrijednosti dvaju metala sebi na korist. Zbog toga je Velika Britanija demonetizirala srebro još 1816. Da je uspjela u kočenju proizvodnje u drugim zemljama, kao što je željela napraviti, i tako (zbog toga što ima golema postrojenja i objekte i iskusne radnike) bila u stanju proizvoditi pamuk i vunenu tkaninu i strojeve po nižim CIJENAMA od ostatka svijeta, neopremljenog da ga proizvodi, ona bi uspjela u razdvajanju svog novca od onoga ostatka svijeta, i tako si na kraju ostvariti prednosti. Međutim niti u jednom od tih pogleda ona nije u potpunosti uspjela: Francuska, i Sjedinjene Države posebno, i kasnije Njemačka, uspostavili su zaštitne pristojbe i tako njegovali mehaničku industriju unutar svojih granica, i tako postupno postali sposobni opskrbljivati ne samo većinu svojih vlastitih potreba, nego također biti u stanju konkurirati Velikoj Britaniji u trgovini svijeta—Indija, Kina, Španjolska, Portugal, Južna Amerika, Rusija—a koje zemlje sve, kao što smo već vidjeli, pak, traže slijediti isti pravac i razvijati svoju vlastitu proizvodnju; ipak, Velika Britanija i dalje ima vodstvo kao proizvođač i trgovac u svijetu. Niti je ona uspjela u razdvajanju

zlata i srebra, toliko dugo prepoznatih ujedinjeno kao novca svijeta. Zaista, iako je odnos između dvaju metala godinama bio oko šesnaest dijelova srebra na jedan od zlata u vrijednosti, tendencija je pak bila za srebro da se diže a zlato da se smanjuje relativno—zato što je srebro bilo novac svijeta uglavnom u uporabi, i kojemu je narod davao prednost nad zlatom, izuzev u Velikoj Britaniji. Prema tome, nije iznenađujuće, da, kao što je pokazano u statistikama, je srebrni dolar postigao premiju od preko dva centa iznad zlatnog dolara 1872.

Shvaćajući da sami ne bi mogli kontrolirati niti zlato niti proizvode, Britanski financijeri traže suradnju sa Sjedinjenim Državama i s Evropom, nadajući se da će s njihovim kombiniranim naporom zlato i srebro biti razdvojeno u vrijednostima, i tako prouzročiti da zlato postane povećane vrijednosti. Kombinacijom civiliziranih nacija da demonetiziraju srebro kao standardni novac, učinak bi bio:

(1) Srebro bi postalo samo robom za trgovanje u civiliziranim zemljama, i tako bi bilo jeftinije od zlata, čiji bi standard (uspostavljen) rastao srazmjerno kako bi srebro opadalo u vrijednosti. To bi omogućilo civiliziranim zemljama da kupe ono što žele od pamuka, pšenice, gume i drugih sirovina od neciviliziranih zemalja s krivotvorenim novcem, srebrom, i tako ih dobiti jeftinije—za pola cijene—dok sileći siromašnije pogane da plate za svu raskoš, strojeve itd., kupljene od civiliziranih nacija, za duplu cijenu; zato što je poganski srebrni dolar bio demonetiziran i degradiran na polovicu dolara po zakonima njihove civilizirane braće iz svijeta Kršćanstva pod vodstvom "Shylocksa," inače poznatih kao financijeri. To korištenje civiliziranih mozgova da se iskoristi pogane je opravdano kao „strogi posao“; ali je li to pravda, ili je to prijevara, sa božanskog stanovišta? To zasigurno nije raditi poganskom bližnjem kao što bi htjeli da pogani rade njima.

(2) Premda to bude dopustilo svim civiliziranim nacijama da budu na istoj razini s Velikom Britanijom što se tiče inozemne trgovine, ipak ona se je nadala da, imajući vodstvo pred drugima, da će ona uvijek biti u stanju držati najveći udio u stranoj trgovini.

Mi ne zanemarujemo zakon ponude i potražnje što se tiče pšenice: mi priznajemo njegov domet, ali je pokazano da svijet još uvijek nema preobilnu snabdjevenost. Mi smo vidjeli, zaista, iz statistika Gosp. Lindbloma da ponuda pšenice čak ne drži korak sa porastom svjetskog stanovništva. Mi nadalje zapažamo, da dok je godina 1892 bila zapažena kao jedna koja je proizvela najveći urod pšenice u povijesti svijeta, prosječna cijena pšenice u New York Cityu za tu godinu bila je 90 centi po bušelu; i to sa manjim prinosom buduću su cijene stalno u padu, sve do umjetnog napretka unatrag nekoliko godina.

Nagli porast u cijenama može biti da je zbog izvjesnih fenomenalnih uvjeta koji prevladavaju širom svijeta. Usjevi pšenice u Rusiji, republici Argentini, Austriji, Mađarskoj i drugim zemljama, mogu biti znatno ispod prosjeka, dok Indija, koja obično ima ogromni višak pšenice za izvoz, može imati glad koja pogađa 35,000,000 od njenog stanovništva, zahtijevajući da Američka pšenica pomogne nadoknaditi taj nedostatak. Takvo stanje stvari prijašnjih godina—čak 1892, sa najvećim usjevom kojeg je svijet ikada poznavao, stavio bi cijenu pšenice na vjerojatno \$1.30 po bušelu (jer vrijednost unce za srebro još je uvijek bila 87 centi u zlatu 1892) dok pod uvjetima koji su prevladavali 1873 svjetska cijena pšenice bi 1896 bila porasla za ono što je prodano za Indiju—oko \$1.90 po bušelu (srebro). Osim toga, u razmatranju ove teme, mi moramo zapaziti činjenicu da, dok je cijena pšenice materijalno pala tijekom posljednjih trideset godina iz nekog razloga (za koji smo vidjeli da nije zbog prekomjerne proizvodnje), cijene nekih drugih artikala su pale

relativno malo. Na primjer usporedite godinu 1878 s godinom 1894 kao prosječne godine. Sljedeći podatci predstavljaju prosječne CIJENE za te godine u New York Cityu:

	1878	1894
Raž, po bušelu	\$ 0,65	\$ 0,68
Zob, po bušelu	0,33	0,37
Kukuruz, po bušelu	0,52	0,51
Kentucky duhan, po kilogramu . . .	0,07	0,095
Svježa govedina, veleprodaja	0,0525	0,055
Svježa svinjetina, veleprodaja	0,0425	0,055
Sijeno, po toni	7,25	8,50

Usporedite s time pšenicu, pamuk i srebro, koji su bili posebno pogođeni, i pogođeni podjednako, i očito istim uzrokom—demonetizacijom srebra u tzv. Kršćanstvu.

	1878	1894
Pamuk, po kilogramu	\$ 0,11	\$ 0,07
Pšenica, po bušelu	1,20	0,61
Srebro, po unci	1,15	0,635

Međutim, netko sugerira, nije li demonetizacija srebra bila prisilna na nacije svijeta Kršćanstva zakonom ponude i potražnje? Nije li njegov pad u vrijednosti bio zbog toga što je postao *previše obilan*, a ne zbog bilo kojeg plana da se unaprijedi vrijednost zlatnog novca?

Mi odgovaramo, ne; premda je prinos zlata i srebra kasnije bio velik, rast općeg poslovanja i stanovništva je srazmjerno bio daleko veći. Svo srebro i zlato svijeta skovano u novac, bilo bi posve *nedovoljno* za svjetsko poslovanje, i zahtijevalo bi biljege, čišćenje kućnih certifikata, itd. Vjerovnik je taj koji se zanima da ima vlasničko zakonsko sredstvo plaćanja, tako da bi uvijek mogao imati dobru potražnju za njime, i biti u stanju posuditi ga za dobru kamatnu stopu i zahtijevati

dvostruku sigurnost. Godine 1896 svo zlatu svijeta, skovano i neskovano, bilo je izračunato na manje od šezdeset stotina milijuna dolara (\$6,000,000,000), dok su javni i privatni dugovi Sjedinjenih Država bili procijenjeni na više od tri puta od te sume. Rusija je godinama prije 1873 pokušavala vratiti papirnati novac u srebrni standard, i kako nije mogla dobiti dovoljno srebra ona je još uvijek na papirnatost osnovi. Mi spominjemo te stvari kako bi smo pokazali da je pad srebra bio *smišljen*; da je bio uzrokovan, ne zakonom ponude i potražnje (bio je više u potražnji od zlata 1872, i donio je premiju nad zlatom), ali *propisano*.

No da li je moguće da su predstavnici naroda iz svih nacija „tzv. Kršćanstva“ ušli u urotu protiv pogana i protiv svojih vlastitih poljoprivrednika? Ne: činjenice ne potvrđuju takav zaključak; nego umjesto toga pokazuju da je moć novca (što ćemo mi nazvati "Shylock") projektirala plan tako da zavede zakonodavce u pogledu očekivanih rezultata. Mi imamo svjedočanstvo Princa Bismarcka, i mnogih Kongresmena iz SAD—a, u tom pogledu. Tako je, „*prijevaram*“, klin bio umetnut između dvije polovice svjetskog novca, s učinkom slabljenja vrijednosti srebra i udvostručavanja vrijednosti zlata; i sada kada se je uvidjelo u čemu je zlo, državnici ostaju zbunjeni do mjere puknuća, i shvaćaju da bi vraćanje srebra na njegovo prijašnje mjesto uzrokovalo poteškoće i gubitak klasi vjerovnika u *odnosu* na štetu i gubitak koje je već doživjela klasa dužnika sa smanjenjem vrijednosti srebra. Osim toga, budući je "Shylock" stekao prednost toliko vrijednu (udvostručenje *vrijednosti* svih svojih posjeda i prihoda), dopustio bi da društvo ode u grčeve panike ili revolucije umjesto da izgubi stisak na financijsku krv čovječanstva. "Shylock" ima moć da stavi na snagu svoje zahtjeve. On

kontrolira brojnu klasu dužnika koji su molitelji kod njegovih banaka: on kontrolira nacionalne vlade, i on kontrolira tisak, s kojim je javnost ohrabrena vjerovati u čast i dobronamjernost "Shylocka" i da se boji njegovog gnjeva i moći. Osim toga, vrlo velika i utjecajna klasa plaćenih dužnosnika i službenika i vještih radnika nalazi da su njihovi interesi u skladu sa "Shylockovom" politikom; a ako nisu njegovi pristaše, oni su mlaki ili hladni u svom protivljenju njegovoj politici, i skloni su reći malo ili ništa protiv nje.

Među mnogim svjedočanstvima što se tiče prakticirane zablude i prijevare, sljedećih malo biti će dovoljno:

SENATOR THURMAN rekao je:

„Kad je zakon bio u tijeku u Senatu mi smo mislili da je to jednostavno bio zakon za reformu kovanja novca, reguliranja kovanica i rješavanje jedne stvari i druge, i nije bilo niti jednog čovjeka u Senatu, Ja mislim, izuzev člana odbora iz kojeg je došao zakon, koji su imali imalo pojma da je tu bilo imalo bacanja pogleda prema demonetizaciji. *Zapisnik Kongresa*, svezak 7, 2 dio, Četrdeset i peti kongres, drugo zasjedanje, strana 1064.

SENATOR CONKLING u Senatu, 30 Ožujka, 1876, tijekom zapažanja Senatora Bogya na zakon (S. 263) kao Izmjena i Dopuna zakona u odnosu na Zakonsko Sredstvo Plaćanja Srebrnim Novčićem, iznenađeno je upitao:

„Hoće li mi Senator dopustiti da postavim pitanje njemu ili nekom drugom Senatoru? Je li istina da sada po zakonu nema Američkog dolara? I, ako je tako, je li istina da je učinak tog zakona da napravi polu dolare i četvrtinu dolara jedinim srebrnim novčićem koji može biti korišten kao zakonsko sredstvo plaćanja?

SENATOR ALLISON je, 15 Veljače, 1878, rekao:

„Međutim kada se ispriča tajna povijest tog zakona iz 1873, to će razotkriti činjenicu da je Dom Predstavnik namjeravao kovati i zlato i srebro, i namijenio mjesto oboma metalima slično Francuskom modelu, umjesto našem, što je bila prava znanstvena

pozicija u odnosu na ovu temu 1873, ali da je prijedlog zakona kasnije bio krivotvoren.“

Časni WILLIAM D. KELLEY, koji je bio zadužen za prijedlog zakona, u govoru održanom pred Domom Predstavnika, 9 Ožujka, 1878, je rekao:

„U povezanosti sa zaduženjem kojega sam ja imao u vezi sa zagovaranjem prijedloga zakona koji je demonetizirao standardni srebrni dolar Ja kažem da, premda sam bio predsjedavajući odbora za kovanje novca, Ja sam bio neupućen u činjenicu da to bude demonetiziralo srebrni dolar iz našeg sustava novca, za razliku od tih Senatora, Gospoda Blaine i Voorhees, koji su tada bili članovi Doma, a svaki je od njih nekoliko dana od tada pitao drugoga: „Da li znaš da je palo kad je zakon bio usvojen?“ „Ne,“ rekao je Gosp.Blainem, a ti?“ „Ne,“ rekao je Gosp. Voorhees,“ Ja mislim da nisu bila niti tri člana u domu koja su za to znala.“

Nadalje, 10 Svibnja, 1879, Gosp. KELLEY je rekao:

„Sve što mogu reći je da je Odbor za kovanje novca, težina i mjera, koji je predlagao prvobitni zakon, bio vjeran i sposoban, i da su istražili pripreme pažljivo; da sam ja kao njihov organ to izvijestio; da je sadržavao pripremu i za standardni srebrni dolar i trgovinski dolar. Budući da nikada nisam čuo poslije dugo vremena nakon njegovog stavljanja na snagu u zakon zamjene u Senatu o dijelu koji je ispustio standardni dolar, Ja priznajem da nisam znao ništa o njegovoj povijesti; ali sam spreman reći da u svem zakonodavstvu ove zemlje ne postoji tajna jednaka demonetizaciji srebrnog dolara Sjedinjenih Država. Nisam naišao na čovjeka koji bi mogao reći kako se to dogodilo ili zašto.“

SENATOR BECK, u govoru pred Senatom, 10 Siječnja, 1878, je rekao:

„To (zakon o demonetizaciji srebra) nikada nije bilo shvaćeno niti od jednog od Domova Kongresa. Ja to kažem sa punim znanjem činjenica. Niti jedan novinski izvjestitelj—a oni su najoprezniji ljudi koje sam ikada vidio u dobivanju informacija —nije otkrio da je to bilo učinjeno.“

Da prostor dopušta mi bi citirali sličan snažan jezik od mnogih drugih. Sam naziv prijedloga zakona dovodio je u zabludu: bio je nazvan: „Akt Revizije Zakona u odnosu na Kovnice, Probne Službenike i Kovanice Sjedinjenih Država“; i demonetizacija srebra je bila skrivena sa (1) pripremom poglavlja 14, da zlatni dolar treba od tada biti „jedinica vrijednosti“; i (2) poglavljem 15, koje definira i određuje srebrne kovanice, ali u potpunosti izostavlja spominjanje „standarda“ srebrnog dolara. Akt od 22 Lipnja, 1874, dovršio je ubijanje „standarda“ srebrnog dolara ne imenujući ga toliko, jednostavno omogućujući da nijedna druga kovanica izuzev onih spomenutih u Aktu iz 1873 bi trebali biti kovani. I Predsjednik U. S. Grant, čiji je potpis učinio akt zakonom, rečeno je, da nije znao o njegovom karakteru, i tako je objavio četiri godine kasnije, kada je učinak postao toliko jasnim. Zaista, nekolicina osim domišljatih „financijera“ nije zapazila kovanicu, kako država još nije bila ponovno preuzela plaćanja u kovanicama i za to se je pretpostavljalo da treba biti koristan korak u tom smjeru.

Gosp. MURAT HALSTEAD, urednik časopisa the *Cincinnati Commercial Gazette*, bio je jedan od sposobnih ljudi svog vremena. Sljedeće od njegovog pera pod datumom 24 Listopada, 1877, citirano je iz the *New York Journal*:

„To, Britanska Zlatna Politika, bila je djelo jedino stručnjaka. Utaja je bila neophodna za uspjeh u tome, i vjerojatno zbog toga što novčić nije bio u opticaju, i, budući van pogleda javnosti, moglo ga se mijenjati bez privlačenja pozornosti. Monometalni sustav velikog vjerovnika države bio je tako nametnut na velikog dužnika državu bez rasprave.“

Sljedeće se riječi javno pripisuju pokojnom Col. R. G. INGERSOLLU:

„Ja tražim demonetizaciju srebra. Srebro je bilo demonetizirano prijevarom. Bio je to namet na svakog čovjeka koji može platiti, prijevara svakog iskrenog dužnika u Sjedinjenim Državama. To ubija radnu snagu. To je bilo učinjeno u interesu škrtosti i pohlepe, i treba biti poništeno od poštenih ljudi.“

Učinak bi bio ono što je bilo prorečeno od brojnih državnika na podovima Kongresa čim je prava situacija bila shvaćena—od 1877 do 1880. Neki su bili slijepi na taj problem, i neki su bili utišani vlastitim interesima, i neki su se oslanjali na savjet „financijera,“ ali drugi su govorili hrabro protiv nepravde.

Pokojni Časni JAMES G. BLAINE rekao je u govoru pred Senatom Sjedinjenih Država (1880):

„Ja vjerujem da će borba koja se sada vodi u ovoj zemlji i u drugim zemljama za jedan zlatni standard, bude li uspješna, rezultirati sa široko raširenom katastrofom u i po čitavom trgovačkom svijetu. Uništenje srebra kao novca, i uspostava zlata kao jedine jedinice vrijednosti, mora imati poguban utjecaj na sve oblike imovine, izuzev onih ulaganja koja *daju fiksni povrat u novcu*. Tima bi se enormno povećala vrijednost, te bi dobila nesrazmjernu i nepravednu prednost nad svakom drugom vrstom imovine. Ako, kao što najpouzdanije statistike potvrđuju, postoji gotovo \$7,000,000,000 kovanica ili poluga u svijetu, vrlo podjednako podijeljenih između zlata i srebra, nemoguće je precrtati srebro iz postojanja kao novac bez rezultata koji će se pokazati uznemiravajućima za milijune, i gotovo pogubnima desecima tisuća. Ja vjerujem da zlatna i srebrna kovanica ima biti novac ustava; zaista, novac Američkog naroda prije nego ustava, kojeg je veliki organski zakon prepoznao kao posve neovisan od njegovog vlastitog postojanja. Nikakva ovlast nije bila prenešena na Kongres da objavi da ijedan metal ne bi trebao biti novac; Kongres, stoga, po mom sudu, nema moć da demonetizira ijedno. Ako je, prema tome, srebro bilo demonetizirano, ja sam sklon ka njegovom ponovnom stavljanju u opticaj. Ako je njegovo kovanje bilo zabranjeno, Ja sam sklon zapovjediti da se to ponovno pokrene. Sklon sam tome da ga se proširi.“

Pokojni SENATOR VANCE rekao je kasnije:

„Moć novca i njegovih saveznika po cijelom svijetu ušla je u tu

urotu da počini najveći zločin ovog ili bilo kojeg doba, da svrgne jednu polovicu svjetskog novca i na taj način udvostruči svoje vlastito bogatstvo povećanjem vrijednosti druge polovice koja je u njegovim rukama. Mjenjači novca zagađuju hram naših sloboda.“

Vlada Sjedinjenih Država poslala je službene dopise svojim predstavnicima u stranim zemljama, zahtijevajući izvještaje o novčanim poslovima. Izvještaj Gosp. Curria, Ministra u Belgiji, naširoko objavljen, izvanredan je prikaz, u skladu sa iskustvima naroda Sjedinjenih Država. On navodi sljedeći odgovor na njegova pitanja koja mu je postavio Časni Alfonse Allard, Belgijski Direktor Financija:

„Krizu od 1873, koja se sastoji od pada svih cijena, postoji konstantno, niti izgleda mogućim zaustaviti njen napredak. Taj pad cijena, koji se odražava na plaće, sada evoluiru u društvenu i industrijsku krizu.

„Vi me pitate zašto smo se mi 1873 vratili na sistem valute novca od samo jedne kovine, doduše hramajući. Ne mogu zamisliti nijedan drugi razlog, osim da je to bilo kako bi se ugodilo izvjesnoj klasi financijera koji su iz toga profitirali—klase koja u to vrijeme bila podržavana i obranjena izmišljenim teorijama od strane nekih političkih ekonomista, osobito članova Francuskog Instituta.

„Vi pitate koji su utjecaj te monetarne mjere imale na Belgijsku industriju i plaće? Novac, koji je već ionako bio rijedak 1873, postao je još rjeđi, i dogodio se taj predskazani pad cijena. Prosječni pad cijena svih proizvoda rada je 50% od 1873—taj od žitarica više od 65%. Industrija više nije unosna, poljoprivreda je uništena, i svatko bučno traži zaštitu kroz dužnosti, dok naši uništeni građani razmišljaju o ratu. Takvo je žalosno stanje Evrope.“

U pismu Nacionalnoj Republikanskoj ligi (11 Lipnja, 1891), Senator J. D. CAMERON je rekao:

„Jedinstveni zlatni standard čini nam se da prouzročuje propast s nasiljem kojemu se nitko ne može stati na kraj. Ako se taj utjecaj

nastavi u budućnosti po stopi njegovog utjecaja tijekom dvadeset godina od kada je zlatni standard zauzeo svijet, neka generacija, ne toliko udaljena, vidjet će na širokom Američkom kontinentu samo pola tuceta obraslih gradova koji čuvaju masu kapitala i posuđuju ga populaciji zavisnih radnika na trošak njihovih uzgojenih usjeva i nedovršenog djela. Takvi su prizori bili dovoljno uobičajeni u svjetskoj povijesti, ali mi se svi bunimo protiv njih. Bogati i siromašni podjednako, Republikanci, Demokrati, Populisti; radna snaga i kapitalisti; crkve i fakulteti—svi podjednako, i svi u dobroj čvrstoj vjeri, uzmičući od budućnosti kao što je ta.“

Engleski financijeri jako dobro znaju zašto poljoprivrednici svijeta, i posebno poljoprivrednici Sjedinjenih Država i Kanade, koji izvoze pšenicu, pate; i oni ponekada priznaju da je to njihova sebičnost. Na primjer, mi citiramo sa stupaca uvodnika Financial News (London),³⁰ Travanj, 1894, kako slijedi:

„Mi imamo česte diplomatske razlike sa Sjedinjenim Državama; ali, kao pravilo, s tim je rijetko povezan bilo kakav osjećaj neprijateljstva između naroda dvaju zemalja, i pređe se preko svađe i zaboravi. Međutim mi sada ohrabujemo rast osjećaja da, je po pitanju koje pogađa blagostanje milijuna pojedinačnih Amerikanaca, ova zemlja sklona njegovati gledišta neprijateljska Sjedinjenim Državama. Mi znamo, naravno, da neljubavnost nije slučajna, i da je naša monetarna politika kontrolirana iz čisto sebičnih razloga—toliko čisto sebičnima da nam ne smeta gledati kako Indija pati zbog naših postupaka mnogo više od Amerike...“

„Senator Cameron ističe jednostavni moral kada primjećuje da ako bi se Sjedinjene Države usudile odrezati od Evrope i prešle izravno na srebro, onda bi imali svu Ameriku i Aziju na svojim leđima i zapovijedali bi tržištima obaju kontinenata. „Barijera zlata bila bi mnogo kobnija od bilo koje barijere carinske kuće. Veza srebra bila bi snažnija od bilo koje veze slobodne trgovine.“ Nema sumnje u to, da ako bi Sjedinjene Države usvojile srebrnu bazu sutra, Britansko bi

tržište bilo uništeno unutar godine dana. Svaka Američka industrija bila bi zaštićena, ne samo kod kuće, nego na svakom drugom tržištu. Naravno, Sjedinjene bi Države trpjele do određene mjere u smislu plaćanja svojih obaveza u inozemstvu u zlatu; ali gubitak razmjene pod tom glavnicom bila bi samo kap u vedru u usporedbi sa koristima koje bi požnjeli sa tržišta Južne Amerike i Azije, da ne spominjemo Evropu. Čudo je da Sjedinjene Države već odavno nisu iskoristile priliku, ali da nije vjerovanja da je put Engleske nužno put komercijalnog uspjeha i napretka, nedvojbeno bi se to već davno desilo. Sada se Amerikanci bude s obzirom na činjenicu da „onoliko dugo dok oni sužavaju svoju ambiciju da postanu većom Engleskom,“ oni nas ne mogu pobijediti. Bio je to djelić dobre sreće za nas da se nikada prije nije bilo dogodilo Amerikancima da nas izbace sa svjetskih tržišta idući na srebrnu osnovu, i to bi nam moglo služiti kao pravo da ako, razdraženi prezrivom ravnodušnošću naše vlade s obzirom na težinu srebrnog problema, Amerikanci uzvrate zamrzavanjem zlata. To lako može biti učinjeno...Nije bilo u nedostatku, u posljednje vrijeme, pokazatelja rastuće iritacije s ovom zemljom zbog njenog stava sebičnog čovjeka prema pitanju (srebrnom pitanju) koje grči dva kontinenta, i ozbiljno ugrožava budućnost siromašnijih država u Evropi.“

Da je povik farmera, ta plaća za trud bila zadržana prijevarom, je općenito za sve zemlje zlatnog standarda—za sav svijet Kršćanstva—mi citiramo kako slijedi:

Pod datumom 22 Rujna, 1896, the *New York World* objavio je podužu kabelsku poruku, potpisanu od vodećih poljoprivrednika Evrope, koji su se sastali na Međunarodnom Kongresu Poljoprivrednika, u Budimpešti, Mađarska, koja je bila upućena tadašnjem Predsjedničkom kandidatu W. J. Bryanu. Rečeno je:

„Mi vam želimo uspjeh u vašoj borbi protiv dominacije klase vjerovnika, koja je tijekom prošlih dvadeset i tri godine osigurala i u Evropi i u Americi, *monetarne propise koji su destruktivni za napredak vaših poljoprivrednika i drugih...* Mi vjerujemo da će, u nedostatku takve obnove (srebra u novčane povlastice) zlatna

premija po svoj Aziji i Južnoj Americi nastaviti lišavati poljoprivrednika (Amerike i Evrope) svih plaća za njegov rad, i da vaš izbor može spriječiti ozbiljne agrarne i društvene probleme u Evropi koji su sada u tijeku.“

The *New York World*, pod datumom 24 Rujna, 1896, objavio je sljedeće riječi Princa Bismarcka Herr von Kardorfu, vođi Slobodne Konzervativne Partije u Njemačkom Reichstagu:

„Prestar sam da idem u školu zbog pitanja valute, ali Ja prepoznajem da, premda sam postupio 1873 po onom što sam smatrao najboljim savjetom, moj je postupak bio previše nagal s obzirom na rezultate koji su uslijedili.

„Klasa kojoj ne možemo dopustiti da se udalji je klasa poljoprivrednika. Ako su oni uvjereni, i zasiguravaju *vama da su uvjereni, ta poljoprivredna depresija je naro ita tim monetarnim promjenama*, naša vlada mora preispitati svoju poziciju.“

Sadašnja krajnja depresija srebra, i sve robe koja je prodana na srebrnoj osnovi, došla je veoma postupno—iz dva razloga. (1) Bilo je potrebno vrijeme i manipulacija za depresiju srebra, roba je u još većoj potražnji za više od polovice svjetskog stanovništva. (2) Vlasnici rudnika srebra i drugi izravno zainteresirani, zajedno s državicima koji su predvidjeli dolazeće zlo, pritisnuli su sa svojim argumentima toliko snažno na Kongres Sjedinjenih Država da su pribjegli sredstvima, kao što su Zakon o Remonetizaciji iz 1878, i Zakonu o Kupnji Srebra iz 1890. Međutim sredstva su se pokazala nepraktičnima. Srebro mora biti ili novac sa punom, jednakom moći kao i zlato kao zakonsko sredstvo plaćanja, ili ga se inače treba smatrati robom poput dijamanata, pšenice, itd., i biti podložan oscilacijama već po ponudi i potražnji; i kada je 1893 posljednje od tih sredstava bilo ukinuto, srebro je odjednom palo na polovicu cijene zlata, i sva su se zla njegove demonetizacije osjetila u potpunosti 1895, osim što posljedična panika može biti dalekosežnija, naprednija i trajnija.

Ovdje su dakle činjenice:

(1) Žeteoci svjetovnih žetvi, poljoprivrednici „Svijeta Kršćanstva,“ su u tjeskobi, bez obzira na suvremene strojeve, *i vi u glasno* sugrađanima i zakonodavcima za olakšanje. (Ti su vapaji *privremeno* zaustavljeni porastom cijene pšenice, a što je vjerojatno prouzročeno izvjesnim nestašicama u jugoistočnoj Evropi, u Rusiji, Australiji i Argentini; međutim čim se ti uvjeti promjene, i cijeli svijet bude imao svoje prosječne usjeve, cijena pšenice mogla bi slijediti cijenu srebra dolje od 43 centi—osim okolnosti koje interveniraju da promjene uvjete—i *vapaji žetelaca* odzvanjat će u još većem očaju nego ikada.)

(2) Zakonodavci shvaćaju poteškoću i kako je do nje došlo, i objavljuju da je to došlo prijevarom, varkama financijera, doktora—novca.

(3) Zakonodavci koji uviđaju da bi to moglo koštati paniku, i vjerojatno revoluciju, da se ispravi nastale nepovoljne uvjete zaključuju da kao što bolest ne može biti gora od takvog lijeka, oni čine najbolje da ne učine ništa tako radikalno. Stoga srebro nikada neće biti obnovljeno—remonetizirano 16 na 1.

(4) Priznato je na svim stranama da ta „*prijevara*“ ne samo da melje i obeshrabruje poljoprivrednike, nego i da također gnjevi i ogorčuje tu do sada najveći konzervativni element društva.

(5) Svi misaoni ljudi svijeta su se složili da su radne i mehaničke klase svijeta Kršćanstva zrele za revoluciju koja bi trebala pomesti sadašnje društvene institucije sa metlom uništenja, i ako se, ogromni i do sada konzervativni poljoprivredni element pridruži redovima nezadovoljnih i revolucionara, kombinacija će biti neodoljiva.

(6) Dokazi na svakoj strani su da će samo nekoliko godina biti dovoljno da dođe do takvog ustanka.

Tko će god usporediti sve te činjenice sa Jakovljevim proročanstvom mora biti impresioniran s njegovim točnim ispunjenjem, točku po točku, i trebao bi to shvatiti kao daljnje neupitno svjedočanstvo božanskog predznanja našeg vremena i njegovih zbivanja, kao priprema za veliko vrijeme nevolje koje ima pripremiti uzvišenu cestu za Emanuela i njegovu slavnu vladavinu mira na zemlji i dobre volje prema ljudima.

Pročitajmo ponovno Jakovljevo proročanstvo (5:1-9):

„De sada, bogataši, proplačite i zakukajte zbog nevolja koje će vas zadesiti! Bogatstvo vam istrunu, haljine vaše postadoše hrana moljcima, zlato vam i srebro zarđa i rđa će njihova biti svjedočanstvo protiv vas te će kao vatra izjesti tijela vaša! Zgrnuste blago u posljednje dane! Evo: plaća kosaca vaših njiva—koju im uskratiste—više i vapaji žetelaca dopriješe do ušiju Gospoda nad Vojskama. Raskošno ste na zemlji i razvratno živjeli, utoviste srca svoja za dan [svog] klanja! Osudiste [vaša klasa] i ubiste [vaša klasa] pravednika [Krista]: on vam se ne suprotstavlja! [Može li biti da je Gospodin želio da zapazimo da su Židovski bankari i financijeri, više nego drugi, istaknuti u toj prijevari uskraćujući plaće žetelaca? I ne postoji li poseban značaj u riječima, „I ubiste [vi] pravednika?“]

Strpite se dakle, braćo, do Dolaska [prisutnosti] Gospodnjega [koji će postaviti stvari pravedno podižući onoga tko je siromašan i onoga koji nema pomoćnika, i osvećujući se na svim zlikovcima] ! Evo: ratar iščekuje dragocjeni urod zemlje, strpljiv je s njime dok ne dobije kišu ranu i kasnu. Strpite se i vi, očvrstite srca jer se Dolazak [*prisutnost*] Gospodnji približio! Ne tužite se jedni na druge da ne budete osuđeni [također]! Evo: sudac stoji pred vratima!“

Vladavina Jednakosti

„Pozdravljajmo Gospodinovog Pomazanika,
 Jehovinog blagoslovljenog Sina!
 Pozdrav, u vrijeme određeno,
 Njegova vladavina na zemlji je počela!
 On dolazi da okonča tlačenje,
 Da oslobodi zarobljenike,
 Da oduzme prijestup,
 I vlada u jednakosti.

„On dolazi s pojačanom brzinom
 Onima koji trpe nepravdu;
 Da pomogne siromašnima i potrebitima,
 I da zapovijedi slabima da budu jaki;
 Da im da pjesme umjesto uzdisanja,
 Da njihovu tamu pretvori u svjetlost,
 Čije su duše, osuđene i umiruće,
 Bile dragocjene u njegovim očima.

„Njemu neka je hvala neprekidna
 I svakodnevni se zavjeti uzdižu;
 Njegovo kraljevstvo, koje i dalje raste,
 Biti će bez kraja:
 Plima vremena nikada neće
 Ukloniti Njegov savez;
 Ne, on će stajati zauvijek,
 Zalog da Bog je ljubav.“